

Minister Finansów

Warszawa, 6 marca 2024 roku

Sprawa: Odpowiedź MF
Znak sprawy: DD3.8223.9.2024
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pani Mariola Łodzińska
Prezes Naczelnej Izby Pielęgniarek i Położnych
nipip@nipip.pl

Szanowna Pani Prezes,

w odpowiedzi na wystąpienie¹ w sprawie zmiany przepisów ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych², polegających na umożliwieniu odliczenia od podstawy opodatkowania składek poniesionych na rzecz samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych, przedstawiam poniższe stanowisko.

W polskim systemie prawnym przynależność pielęgniarek i położnych do samorządu zawodowego jest obowiązkiem ustawowym. Zasady funkcjonowania tego samorządu reguluje ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych³.

Zaznaczyć należy, że oprócz tej grupy zawodowej, wśród zawodów, podlegających obowiązkowemu zrzeszaniu się w samorządach zawodowych i opłacających z tego tytułu składki na ich rzecz są m.in. lekarze, adwokaci, notariusze, doradcy podatkowi i inżynierowie budowlani.

Wprowadzenie proponowanego odliczenia składek na rzecz samorządu zawodowego jedynie w odniesieniu do pielęgniarek i położnych byłoby zatem sprzeczne z konstytucyjną zasadą równości. Jak bowiem wskazano powyżej

¹ Wystąpienie nr NIPIP-NIPIP-DS.015.146.2023.MT z 28 czerwca 2023 r. i nr NIPIP-NIPIP-DS.015.231.2024.MT z 10 stycznia 2024 r., przy którym przekazano przyjęty 17 maja 2023 r. apel nr 1 VIII Krajowego Zjazdu Pielęgniarek i Położnych.

² Dz. U. z 2024 r. poz. 226, z późn. zm., zwana dalej: „Ustawą PIT”.

³ Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz. U z 2021 r. poz. 628).

obligatoryjna przynależność do samorządów zawodowych nie dotyczy jedynie Państwa zawodu. Preferencją tą musiałyby zostać objęte także pozostałe grupy podatników zobligowanych do opłacania składek na rzecz ich samorządów zawodowych.

Konsekwencją tych zmian byłoby zatem znaczne obniżenie wpływów z podatku PIT do budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego, co mogłoby wpłynąć niekorzystnie na poziom zaspokajania potrzeb publicznych.

Pragnę przy tym zauważyć, że wydatki na rzecz samorządów zawodowych są ściśle powiązane z uprawnieniami danej osoby. Umożliwiają jej bowiem wykonywanie pracy zawodowej, a także korzystanie ze świadczeń izb zawodowych. Potwierdzają to informacje przedstawione na Państwa stronie internetowej⁴. Wynika z nich bowiem, że składka wraca do pielęgniarki, położnej (pielęgniarsza, położnego) w formie min. in. dofinansowania do szkoleń oraz finansowania w całości kształcenia podyplomowego.

W tym miejscu chciałbym przypomnieć o interpretacji ogólnej Ministra Finansów⁵, z której wynika, że uzyskane od samorządu zawodowego świadczenie, polegające na zapewnieniu uczestnictwa członków samorządu w szkoleniach, nie stanowi podatkowego przychodu.

W interpretacji tej zwrócono uwagę, że uczestnictwo w szkoleniach:

- ✓ ma charakter świadczenia wzajemnego członków samorządu zawodowego i samego samorządu, co wynika z regulacji na poziomie ustawowym,
- ✓ jest konsekwencją spełnienia przez członka samorządu zawodowego innego świadczenia finansowego na rzecz swojego samorządu zawodowego (ze względu na sam obowiązek opłacania składek na rzecz samorządu),
- ✓ stanowi realizację ustawowego obowiązku podnoszenia kwalifikacji zawodowych (a organizacja szkolenia/refundacja kosztów poniesionych przez członka samorządu na szkolenie jest finansowana również ze składek członków tego samorządu).

Zauważyć zatem należy, że opłacanie składek na rzecz danego samorządu zawodowego umożliwia skorzystanie z ww. świadczeń bez dodatkowych opłat, jak również bez podatku PIT.

Chciałbym podkreślić, że normy prawne, takie jak ulgi, czy zwolnienia, mają charakter wyjątkowy i stanowią odstępstwo od generalnej zasady, jaką jest powszechność opodatkowania. Natomiast kształtowanie dochodów budżetowych oraz zapewnienie równowagi budżetowej finansów publicznych odbywa się w granicach określonych przez funkcjonowanie zasady sprawiedliwości podatkowej. W rezultacie ustawodawca regulując ustawę o podatku dochodowym powinien dążyć do realizacji zasady sprawiedliwości podatkowej, tak aby nie różnicować obywateli znajdujących się w takiej samej sytuacji faktycznej. Co więcej,

⁴ <https://nipip.pl/samorzadz/>

⁵ Interpretacja ogólna nr DD3.8201.2.2018 Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 15 lutego 2021 r. (Dz. Urz. MFFiPR z 2021 r. poz. 16).

przy wprowadzaniu ulg i zwolnień, ustawodawca powinien respektować również spoczywający na państwie obowiązek realizacji określonych celów społecznych finansowanych z podatków.

W tym miejscu chciałbym zapewnić, że wszystkie zgłaszane przez obywateli propozycje zmian podatkowych, w tym podatku PIT, są przez nasz resort analizowane. Jednak, nie wszystkie z nich mogą zostać zrealizowane. Ma na to wpływ min.in. sytuacja finansów publicznych. Celem nadrzędnym obecnego rządu jest bowiem stabilność i równowaga finansów publicznych, w tym sektora samorządowego, który partycypuje we wpływach z podatku PIT.

Dodatkowo, pragnę przypomnieć, że w obecnym stanie prawnym, składki członkowskie płacone na rzecz samorządu zawodowego mogą stanowić koszt uzyskania przychodu w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.

Mając powyższe na uwadze, uprzejmie informuję, że w chwili obecnej w Ministerstwie Finansów nie przewidujemy wprowadzenia zmian w postulowanym zakresie.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu